

SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014-2020

Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji

Wykaz najważniejszych dokumentów służących realizacji PO

Załączniki

Inne



Wersja 63.0– 23.03.2022 r.

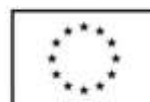


**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny



**Pomorze
Zachodnie**

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego



Spis treści

| | |
|--|-----------|
| SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014-2020 | 1 |
| IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji | 3 |
| V. Wykaz najważniejszych dokumentów służących realizacji PO | 9 |
| VI Załączniki | 15 |
| VII Inne | 16 |
| Słownik terminologiczny | 16 |
| Wykaz skrótów stosowanych przez IZ RPO WZ | 21 |

IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji

A. Wymiar terytorialny – formy obligatoryjne

A.1 Rewitalizacja

A.1.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Programy rewitalizacji – instrumenty dedykowane interwencji na obszarach zdegradowanych, na których zidentyfikowano stan kryzysowy i wymagających rewitalizacji. Programy inicjowane, opracowywane i uchwalone są przez radę gminy, mają charakter wieloletni i obejmują działania w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej. Programy są nakierowane na wyprowadzenie obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju i stanowiąc jednocześnie narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

W ramach Programów będą realizowane przedsięwzięcia obejmujące zarówno rewitalizację fizyczną jak i gospodarczą wyznaczonego obszaru – obszaru rewitalizacji. Ponadto, działania te będą rozszerzeniem – uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, realizowanych w ramach wsparcia EFS w osiach priorytetowych VI, VII i VIII. Rozstrzygająca o wsparciu będzie tu komplementarność projektów składanych do realizacji w ramach działania 9.3 z projektami realizowanymi ze wsparcia EFS.

W ramach działania 9.3 preferowane do wsparcia są gminy położone w SSW. Ponadto, gminy SSW charakteryzujące się najgorszymi parametrami rozwoju społeczno-gospodarczego będą miały możliwość skorzystania ze wsparcia animacyjnego na rzecz przygotowania i wdrażania LPR (wsparcie EFS OP VII działanie 7.1).

Przedsięwzięcia inwestycyjne będą się koncentrować na rewitalizacji wyznaczonych w programach rewitalizacji części bądź całych miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem problemowych miejscowości popegeerowskich. Ponadto, przedsięwzięcia będą mogły być realizowane na obszarach poprzemysłowych, powojkowych, a dopiero w dalszej kolejności na niedoinwestowanych i zaniedbanych obszarach miejskich.

A.1.2 Indykatoryna alokacja UE planowana na projekty rewitalizacyjne

| Oś priorytetowa | Działanie | Fundusz | Indykatoryna alokacja UE (EUR) | Metoda preferencji |
|-----------------------------|---|---------|--------------------------------|---|
| VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE | 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej | EFS | 10 000 000 | – terytorialna – realizacja projektów na obszarze SSW objętych programami rewitalizacji – finansowa – zwiększenia alokacji UE o środki budżetu państwa |
| IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA | 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich | EFRR | 40 000 000 | – terytorialna – realizacja projektów na obszarze SSW |

| | | | | |
|--|--|--|--|---|
| | | | | objętych programami rewitalizacji – finansowa – zwiększenia alokacji UE o środki budżetu państwa |
|--|--|--|--|---|

A.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich w ramach ZIT

A.2.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Przestrzenne odzwierciedlenie potencjałów i problemów rozwojowych delimituje region na 3 obszary: o wysokiej (Szczeciński Obszar Metropolitalny – SOM10, Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzki Obszar Funkcjonalny – KKBOF11) oraz o niższej zdolności rozwojowej (Specjalna Strefa Włączenia – SSW12). Wsparcie RPO WZ 2014-2020, uwzględniające OSI wskazane w UP, w wymiarze terytorialnym skoncentrowane będzie na ww. obszarach.

Diagnoza SOM wskazuje główne potrzeby rozwojowe obszaru: zintegrowany, niskoemisyjny transport publiczny; poprawa mobilności pracowników; poprawa efektywności energetycznej; wzrost zatrudnienia m.in. poprzez wspólne działania na rzecz wzmacniania konkurencyjności sektora MSP (stwarzanie warunków dla prowadzenia i rozwoju działalności, wzmacnianie innowacyjności) oraz dopasowanie edukacji do potrzeb rynku pracy.

Instrument ZIT realizowany na obszarze funkcjonalnym miasta wojewódzkiego zapewni realizację projektów odpowiadających zidentyfikowanym terytorialnie potencjałom i deficytom, powiązanych i komplementarnych, efektywnych pod względem kosztów, o szerszym oddziaływaniu prorozwojowym i skali rozwiązywanych problemów.

A.2.2 Alokacja UE przeznaczona na ZIT wojewódzki

| Oś priorytetowa | Działanie/ poddziałanie | Fundusz | Alokacja UE przeznaczona na ZIT (EUR) | Finansowanie ogółem (EUR) |
|---|---|---------|---------------------------------------|---------------------------|
| I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE | 1.7 Inwestycje przedsiębiorstw w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego | EFRR | 5 000 000 | |
| | 1.11 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego | EFRR | 10 180 000 | |
| II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA | 2.2 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego | EFRR | 59 611 509 | |
| | 2.6 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego | EFRR | 10 214 955 | |
| | 2.8 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego | EFRR | 4 821 118 | |

| | | | | |
|--------------------------|---|------|-----------|--|
| V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT | 5.2 Budowa i przebudowa dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego | EFRR | 8 108 791 | |
| VIII EDUKACJA | 8.3 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego | EFRR | 7 237 487 | |
| | 8.7 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego | EFRR | 2 913 488 | |

A.2.3 Zestawienie wskaźników dla ZIT wojewódzkiego w zakresie interwencji regionalnych PO

• Rezultaty bezpośrednie

| Działanie/ poddziałanie – ZIT wojewódzki | Nazwa wskaźnika | Jednostka miary | Wartość bazowa | Szacowana wartość docelowa (2023) |
|--|-----------------|--------------------|-------------------|--------------------------------------|
| | | | | |
| | | | | |

• Produkty

| Działanie/ poddziałanie – ZIT wojewódzki | Nazwa wskaźnika | Jednostka miary | Wartość pośrednia (2018) (jeśli dotyczy) | Szacowana wartość docelowa (2023) |
|--|-----------------|--------------------|---|--------------------------------------|
| | | | | |
| | | | | |

A.3. Obszary wiejskie

A.3.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

W ramach RPO WZ 2014-2020 nie będzie zastosowany instrument RLKS w formule bezpośredniej. W ramach programu planuje się wsparcie Lokalnych Grup Działania (LGD), jako potencjalnych beneficjentów. Interwencja RPO będzie stanowiła uzupełnienie wsparcia EFRROW i EFMR na terytorium danej LGD i będzie spójna z Lokalną Strategią Rozwoju. Koszty przygotowawcze, bieżące oraz koszty animacji LGD, nie będą wspierane środkami

EFS w ramach RPO.

Zgodnie z UP narzędzia będą uwzględniały problematykę obszarów wiejskich (OW). Rozwiązania dla OW znajdują się w URPO. Podstawowa alokacja na OW wyniesie min 11%

alokacji RPO WZ 2014-2020 (EFRR i EFS), tj. min.175 967 000 euro.

A.3.2 Indykatorywna alokacja UE planowana na projekty realizowane na obszarach wiejskich lub projekty, których ostatecznymi beneficjentami są podmioty/osoby z obszarów wiejskich lub realizowana infrastruktura obejmuje obszary wiejskie

| Oś priorytetowa | Działanie/ poddziałanie | Fundusz | Indykatorywna alokacja UE (EUR) | Metoda preferencji |
|-----------------|----------------------------|---------|---------------------------------------|--------------------|
| | | | | |
| | | | | |

B. Wymiar terytorialny – formy fakultatywne

B.1 RLKS

B.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju innych obszarów miejskich niż obszary funkcjonalne miast wojewódzkich (w tym ZIT, instrumenty spełniające kryteria art. 36 rozporządzenia nr 1303/2013 oraz art. 7 rozporządzenia nr 1301/2013)

B.2.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

B.2.2 Alokacja i wkład krajowy

| Oś priorytetowa | Działanie/ poddziałanie | Fundusz | Alokacja UE (EUR) | Wkład krajowy (EUR) | Finansowanie ogółem (EUR) |
|-----------------|----------------------------|---------|-------------------|------------------------|------------------------------|
| | | | | | |
| | | | | | |

B.3 Wsparcie ZIT poza zintegrowanymi przedsięwzięciami z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (instrumenty spełniające kryteria art. 36 rozporządzenia nr 1303/2013 inne niż obszary miejskie)

B.3.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

B.3.2 Alokacja i wkład krajowy

| Oś priorytetowa | Działanie/ poddziałanie | Fundusz | Alokacja UE (EUR) | Wkład krajowy (EUR) | Finansowanie ogółem (EUR) |
|-----------------|----------------------------|---------|-------------------|------------------------|------------------------------|
| | | | | | |
| | | | | | |

B.4 Inne instrumenty terytorialne

B.4.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

B.4.2 Alokacja i wkład krajowy

| Oś priorytetowa | Działanie/ poddziałanie | Fundusz | Alokacja UE (EUR) | Wkład krajowy (EUR) | Finansowanie ogółem (EUR) |
|-----------------|----------------------------|---------|-------------------|------------------------|------------------------------|
| | | | | | |
| | | | | | |

V. Wykaz najważniejszych dokumentów służących realizacji PO

Podstawę systemu realizacji RPO WZ 2014-2020 stanowią będą:

1. **Wykaz rozporządzeń krajowych i UE oraz** krajowych ustaw
 - a. Akty prawne UE
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006,
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006,
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006,
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, EURATOM) NR 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002,
 - Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego,
 - Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz.Urz. UE L 74 z 14.03.2014 r.),
 - Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr z dnia Kryteria określania przypadków nieprawidłowości wymagających zgłoszenia do OLAF –w przygotowaniu,
 - Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr z dnia Warunki i procedury stosowane w celu ustalenia, czy kwoty, których nie można odzyskać, mają być zwracane przez państwa członkowskie – w przygotowaniu,

V WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH DOKUMENTÓW SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PO

- Rozporządzenie wykonawcze KE nr 184/2014 z dnia 25 lutego 2014 ustanawiające, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego warunki mające zastosowanie do systemu elektronicznej wymiany danych między państwami członkowskimi a Komisją oraz przyjmujące, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) NR 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r. ustanawiające zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w zakresie metod wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby wykonania oraz klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych,
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) NR 288/2014 z dnia 25 lutego 2014 r. ustanawiające zasady, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, w odniesieniu do wzoru dla programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1299/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” w odniesieniu do wzoru dla programów EWT w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”,

V WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH DOKUMENTÓW SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PO

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczegółowych uregulowań dotyczących transferu wkładów z programów zarządzania nimi, przekazywania sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, charakterystyk technicznych działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji oraz systemu rejestracji i przechowywania danych,
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 964/2014 z dnia 11 września 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do standardowych warunków dotyczących instrumentów finansowych,
- Rozporządzenie wykonawcze KE nr 1011/2014 ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi,
- Decyzja wykonawcza KE z 18 lutego 2014 nr 2014/99/EU ustanawiająca wykaz regionów kwalifikujących się do finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz państw członkowskich kwalifikujących się do finansowania z Funduszu Spójności,
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu,
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 28 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis,
- Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- Rozporządzenie w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis na wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- Komunikat Komisji: Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych,
- Komunikat Komisji: Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwójową i innowacyjną,
- Komunikat Komisji: Wytoczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020;

b. Akty prawa krajowego

Ustawy krajowe

- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2014, poz. 1649 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. 2017 poz. 5 z późn. zm.),
 - Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późn. zm.);

Rozporządzenia krajowe

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień (Dz. U. z 2016 r. poz. 200 z późn. zm.); Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 18 czerwca 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1161 z późn. zm.);

2. Wykaz wytycznych UE

- Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji dotyczące programów operacyjnych,
- Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji dotyczące ewaluacji i monitoringu (wskaźniki),
- Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji dotyczące planu ewaluacji,
- Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji dot. ewaluacji ex ante,
- Wytyczne KE dla państw członkowskich w zakresie oceny ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych,
- Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji ws. procedury dystrybucji – w przygotowaniu,
- Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji ws. strategii audytu – w przygotowaniu,
- Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji służby audytu KE ws. wspólnej metodologii oceny systemów zarządzania i kontroli w państwach członkowskich – w przygotowaniu,
- Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji w zakresie weryfikacji przeprowadzanych przez Państwa Członkowskie w odniesieniu do projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych, FS i EFMiR – w przygotowaniu,
- Zamówienia publiczne praktyczny przewodnik w zakresie unikania najczęściej popełnianych błędów przy wdrażaniu projektów współfinansowanych z EFSI – w przygotowaniu;

3. Wykaz krajowych wytycznych horyzontalnych

- Wytyczne w zakresie procesu dystrybucji na lata 2014 -2020,
- Wytyczne w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020,

V WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH DOKUMENTÓW SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PO

- Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 – w przygotowaniu,
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020 – w przygotowaniu,
- Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie dokumentowania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych,
- Wytyczne w zakresie dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym – w przygotowaniu,
- Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych samorządu gminy w gospodarce odpadami,

V WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH DOKUMENTÓW SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PO

- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020,
 - Wytyczne w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020,
 - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020,
4. Wykaz wytycznych programowych – w przygotowaniu;
5. Indykatory wykaz dokumentów **towarzyszących realizacji projektu (dla beneficjentów)**
- Ramowe Plany Realizacji **Działań**
 - Regulamin konkursu/naboru,
 - Wzór wniosku o dofinansowanie,
 - **Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie,**
 - Wzór umowy o dofinansowanie.

VI Załączniki

1. Załącznik 1 – Tabela transpozycji PI na działania/ poddziałania w poszczególnych osiach priorytetowych;
2. Załącznik 2 – Tabela wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu dla działań i poddziałów;
3. Załącznik 3 – Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałów;
4. Załącznik 4 – Ramowe plany realizacji działań;
5. Załącznik 5 – Wykaz projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego wraz informacją o projekcie i podmiocie, który będzie wnioskodawcą.

VIIIInne

Słownik terminologiczny

| termin | definicja |
|---------------------------------------|--|
| Aglomeracja | teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych |
| Badania przemysłowe | Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym z zastosowaniem art. 107 i 108 Traktatu. Badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowania nowych produktów, procesów lub usług, lub też wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług. Uwzględniają one tworzenie elementów składowych systemów złożonych i mogą obejmować budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub środowisku interfejsu symulującego istniejące systemy, a także linii pilotażowych, kiedy są one konieczne do badań przemysłowych, a zwłaszcza uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych. Badania przemysłowe zazwyczaj odpowiadają poziomom gotowości technologicznej od II do IV: poziom II — określono koncepcję technologii lub jej przyszłe zastosowanie, poziom III — potwierdzono analitycznie i eksperymentalnie krytyczne funkcje lub koncepcje technologii, poziom IV — zweryfikowano komponenty technologii lub podstawowe jej podsystemy w warunkach laboratoryjnych. |
| Droga dla rowerów | droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla rowerów jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. |
| Efektywna/skuteczna współpraca | <p>Współpraca między co najmniej dwoma niezależnymi stronami w celu wymiany wiedzy lub technologii, lub służące osiągnięciu wspólnego celu opartego na podziale pracy, gdy strony wspólnie określają zakres wspólnego projektu, przyczyniają się do jego realizacji i wspólnie ponoszą ryzyko, jak również dzielą się wynikami. Jedna strona lub kilka stron mogą ponosić pełne koszty projektu i tym samym zwolnić inne strony z ich ryzyka finansowego. Badania w ramach umowy i świadczenie usług badawczych nie są uważane za formy współpracy.</p> <p>Projekt zakłada efektywną współpracę : — między przedsiębiorstwami, wśród których przynajmniej jedno jest MŚP, lub jest realizowany w co najmniej dwóch państwach członkowskich lub w państwie członkowskim i w państwie umawiającej się strony Porozumienia EOG, przy czym żadne pojedyncze przedsiębiorstwo nie ponosi więcej niż 70 % kosztów kwalifikowalnych. Jeżeli projekt obejmuje dwa przedsiębiorstwa (w tym MŚP) i jedno z nich wykonuje prace rozwojowe i ponosi 60% ich kosztów, może być przyznana premia obu podmiotom.</p> <p>Lub — między przedsiębiorstwem i co najmniej jedną organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę, jeżeli ta ostatnia ponosi co najmniej 10 % kosztów kwalifikowalnych i ma prawo do publikowania własnych wyników badań;</p> |

SŁOWNIK TERMINOLOGICZNY

| termin | definicja |
|---|---|
| Ekoinnowacje | Innowacje ukierunkowane na poprawę efektywności wykorzystania zasobów naturalnych w gospodarce, zmniejszenie negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko lub wzmocnienie odporności gospodarki na presje środowiskowe. |
| Eksperymentalne prace rozwojowe | Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym z zastosowaniem art. 107 i 108 Traktatu. Zdobywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu oraz innej stosownej wiedzy i umiejętności w celu opracowywania nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług. Mogą one także obejmować na przykład czynności mające na celu pojęciowe definiowanie, planowanie oraz dokumentowanie nowych produktów, procesów i usług. Eksperymentalne prace rozwojowe mogą obejmować opracowanie prototypów, demonstracje, opracowanie projektów pilotażowych, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt zasadniczo nie jest jeszcze określony. Mogą obejmować opracowanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy z konieczności jest produktem końcowym do wykorzystania do celów komercyjnych, a jego produkcja jest zbyt kosztowna, aby służył on jedynie do demonstracji i walidacji. Eksperymentalne prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do istniejących produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, usług oraz innych operacji w toku, nawet jeśli takie zmiany mają charakter ulepszeń. Eksperymentalne prace rozwojowe zazwyczaj odpowiadają poziomom gotowości technologicznej od V do VIII: poziom V — zweryfikowano komponenty lub podstawowe podsystemy technologii w środowisku zbliżonym do rzeczywistego, poziom VI — dokonano demonstracji prototypu lub modelu systemu albo podsystemu technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych, poziom VII — dokonano demonstracji prototypu technologii w warunkach operacyjnych, poziom VIII — zakończono badania i demonstrację ostatecznej formy technologii. |
| Infrastruktura B+R przedsiębiorstw | Zestawy urządzeń badawczych, pomiarowych lub laboratoryjnych o małym stopniu uniwersalności i wysokich parametrach technicznych (zazwyczaj wyższych o kilka rzędów dokładności pomiaru w stosunku do typowej aparatury stosowanej do celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych), wartości niematerialne i prawne, wyposażenie oraz inne środki trwałe wykorzystywane bezpośrednio do realizacji prac badawczo – rozwojowych w przedsiębiorstwie. |
| Infrastruktura badawcza | Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym z zastosowaniem art. 107 i 108 Traktatu oznacza obiekty, zasoby i powiązane z nimi usługi, które są wykorzystywane przez środowisko naukowe do prowadzenia badań naukowych w swoich dziedzinach, i obejmuje wyposażenie naukowe lub zestaw przyrządów, zasoby oparte na wiedzy, takie jak zbiory, archiwa lub uporządkowane informacje naukowe, infrastrukturę opartą na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, taką jak sieć, infrastrukturę komputerową, oprogramowanie i infrastrukturę łączności lub wszelki inny podmiot o wyjątkowym charakterze niezbędny do prowadzenia badań naukowych. Takie różne rodzaje infrastruktury badawczej mogą być zlokalizowane w jednej placówce lub „rozproszone” (zorganizowana sieć zasobów) zgodnie z art. 2 lit. A) rozporządzenia Rady (WE) nr 723/2009 z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wspólnotowych ram prawnych konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC). |

SŁOWNIK TERMINOLOGICZNY

| termin | definicja |
|---------------------------------------|--|
| Instytucja Pośrednicząca | podmiot, któremu została powierzona, w drodze porozumienia albo umowy zawartych z instytucją zarządzającą, realizacja zadań w ramach krajowego lub regionalnego programu operacyjnego. |
| Instytucja Zarządzająca | Instytucja odpowiadająca za zarządzanie programem operacyjnym zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, której funkcje określono w art. 125 rozporządzenia ogólnego. |
| Instytucje Otoczenia Biznesu | Podmioty, bez względu na formę prawną, które nie działają dla zysku lub przeznaczają zyski na cele statutowe lub działalność zasadniczą, i prowadzą działalność służącą tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. zgodnie z zapisami w statucie lub równoważnym dokumencie, działające na terenie Polski. Podmioty posiadające niezbędną bazę materialną, techniczną, zasoby ludzkie i kompetencyjne niezbędne do świadczenia usług na rzecz sektora przedsiębiorstw. . Do tej kategorii instytucji zalicza się: agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, ośrodki szkoleniowo – doradcze, fundusze, organizacje reprezentujące przedsiębiorców, instytucje proinnowacyjne, działające na rzecz innowacyjności, centra transferu technologii, spółki celowe uczelni wyższych, instytuty i ośrodki badawczo – rozwojowe, pełniące rolę centrów oraz ośrodki innowacji i przedsiębiorczości, do których zalicza się inkubatory przedsiębiorczości i inkubatory technologiczne, centra/parki naukowo technologiczne, parki technologiczne itp. Oferują one przedsiębiorcom usługi wspierające w szerokim zakresie, w tym w zakresie tworzenia, prowadzenia i rozwoju przedsiębiorstwa. Oferta instytucji otoczenia biznesu obejmuje udzielanie informacji, szkolenia, doradztwo, usługi B+R itp. |
| Jednostki naukowe | Zgodnie z ustawą z dn. 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki. Jednostki prowadzące w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe: a) podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutów tych uczelni, b) jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk w rozumieniu ustawy z dn. 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619, z późn. Zm.3), c) instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dn. 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.), d) międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych przepisów, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, e) Polska Akademia Umiejętności, f) inne jednostki organizacyjne niewymienione w lit. a –e, posiadające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące organizacjami prowadzącymi badania i upowszechniającymi wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, str. 1) |
| Konsorcjum naukowo-przemysłowe | Oznacza grupę jednostek organizacyjnych, w skład której wchodzi co najmniej jedna jednostka naukowa oraz co najmniej jeden przedsiębiorca, podejmujących na podstawie zawartej pisemnie umowy wspólne przedsięwzięcie obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe lub inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych, z zastrzeżeniem, iż liderem konsorcjum naukowo-przemysłowego nie może być przedsiębiorstwo. |

SŁOWNIK TERMINOLOGICZNY

| termin | definicja |
|---|--|
| Master Planem dla wdrożenia dyrektywy 91/271/EWG . | Dokument przedstawiający sposób osiągnięcia celu wskazanego w dyrektywie 91/271/EWG poprzez wskazanie potrzeb i planów inwestycyjnych aglomeracji. |
| Organizacja badawcza (organizacja prowadząca badania i upowszechniająca wiedzę) | Oznacza podmiot (jak np. uniwersytet lub instytut badawczy, agencja zajmująca się transferem technologii, pośrednik w dziedzinie innowacji, fizyczny lub wirtualny podmiot prowadzący współpracę w dziedzinie badań i rozwoju) niezależnie od jego statusu prawnego (ustanowionego na mocy prawa publicznego lub prywatnego) lub sposobu finansowania, którego podstawowym celem jest samodzielne prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych lub rozpowszechnianie na szeroką skalę wyników takich działań poprzez nauczanie, publikację lub transfer wiedzy. W przypadkach gdy tego rodzaju jednostka prowadzi również działalność gospodarczą finansowanie, koszty i dochody związane z tą działalnością gospodarczą należy rozliczać oddzielnie. Przedsiębiorstwa mogące wywierać decydujący wpływ na taki podmiot w charakterze, na przykład, jego udziałowców/akcjonariuszy czy członków mogą nie mieć preferencyjnego dostępu do uzyskanych przez niego wyników; |
| Partnerstwa naukowo- przemysłowe | Grupa co najmniej dwóch podmiotów, z których jeden jest przedsiębiorcą a drugi jednostką naukową, które zawarły pomiędzy sobą porozumienie w celu wspólnej realizacji projektów badawczo-rozwojowych w ramach RPO WZ 2014-2020. Liderem partnerstwa naukowo-przemysłowego może być wyłącznie przedsiębiorstwo. |
| Szerokie rozpowszechnianie | Oznacza. upowszechnienie wyników projektu, tak szybko, jak to możliwe po zakończeniu projektu za pośrednictwem najbardziej odpowiednich środków (np. podczas konferencji, za pośrednictwem publikacji, ogólnodostępnych baz bądź oprogramowania bezpłatnego lub otwartego, stron internetowych, na poziomie krajowym jak i unijnym), a wyniki badań powinny być stale dostępne przez nieograniczony czas. Rozpowszechnianiu podlegają wyniki projektu, a nie tylko jego ogólne osiągnięcia. |
| Transport miejski | Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym komunikacja miejska (transport miejski) oznacza gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo: a) miasta i gminy, b) miast, albo c) miast i gmin sąsiadujących – jeżeli zostało zawarte porozumienie lub został utworzony związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego. Transport miejski obejmuje usługi związane z transportem ludzi dla użytku ogólnego, w przeciwieństwie do transportu prywatnego (samochodyprywatne, pojazdy do wynajęcia). |
| Trasa rowerowa | ciąg różnych liniowych rozwiązań technicznych ułatwiających ruch rowerowy lub zapewniających jego bezpieczeństwo o przebiegu łączącym grupy istotnych źródeł i celów podróży rowerem. Trasa rowerowa może składać się z: – dróg dla rowerów, ciągów pieszo-rowerowych, pasów rowerowych; |

SŁOWNIK TERMINOLOGICZNY

| termin | definicja |
|----------------|---|
| | – utwardzonych dróg publicznych i niepublicznych wyłączonych z ruchu zmotoryzowanego albo o niskich natężeniach ruchu zmotoryzowanego oraz niewielkim ruchu pojazdów ciężarowych. |
| Centrum miasta | może oznaczać rynek, główny plac, ratusz, skrzyżowanie dróg przelotowych, itp. Przyjmuje się, że powinien być to punkt w centrum miasta. |

Wykaz skrótów stosowanych przez IZ RPO WZ

| | |
|----------------|--|
| A2A | Administration to administration– usługi administracji dla administracji |
| A2C | Administration to citizen– usługi administracji dla obywateli |
| B + R | Badania i Rozwój |
| CI | CommonIndicators – Wspólne Wskaźniki |
| CIS | Centrum Integracji Społecznej |
| CKZiU | Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego |
| CTT | Centrum Transferu Technologii |
| ECDL | EuropeanComputerDrivingLicence – Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych |
| EFRR | Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego |
| EFMR | Europejski Fundusz Morski i Rybacki |
| EFS | Europejski Fundusz Społeczny |
| EUR | Euro |
| EURES | EuropeanEmployment Services – Europejskie Służby Zatrudnienia |
| EPC | Ekwiwalent Pełnego Czasu Pracy |
| EWG | Europejska Współpraca Gospodarcza |
| HPV | Human PapillomaVirus – Wirus Brodawczaka Ludzkiego |
| Instalacje MBP | Instalacje do Mechaniczno – Biologicznego Przetwarzania |
| IOB | Instytucje Otoczenia Biznesu |

WYKAZ SKRÓTÓW

| | |
|--------------|--|
| ITS | IntelligentTransportationSystems – Inteligentne Systemy Transportowe |
| IZ RPO | Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym |
| JST | Jednostki Samorządu Terytorialnego |
| KE | Komisja Europejska |
| KIS | Klub Integracji Społecznej |
| KKBOF | Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzki Obszar Funkcjonalny |
| KKZ | Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe |
| KOWEŻIU | Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej |
| KPOŚK | Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych |
| KPRES | Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej |
| KS | Kontrakt Samorządowy |
| KSRG | Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy |
| LPR | Lokalny Program Rewitalizacji |
| MEN | Ministerstwo Edukacji Narodowej |
| MiR | Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju |
| MŚP | Małe i Średnie Przedsiębiorstwa |
| MZ | Ministerstwo Zdrowia |
| NFZ | Narodowy Fundusz Zdrowia |
| NGO | Non-GovernmentalOrganizations – Organizacje Pozarządowe |
| OSD | Operator Systemów Dystrybucyjnych |

WYKAZ SKRÓTÓW

| | |
|--------------------|--|
| OSP | Ochotnicza Straż Pożarna |
| OWES | Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej |
| OZE | Odnawialne Źródła Energii |
| PES | Podmioty Ekonomii Społecznej |
| PGL Lasy Państwowe | Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe |
| PI | Priority Investment – Priorytet Inwestycyjny |
| PKD | Produkt Krajowy Brutto |
| PO KL | Program Operacyjny Kapitał Ludzki |
| POZ | Podstawowa Opieka Zdrowotna |
| PKP PLK | PKP Polskie Linie Kolejowe |
| PLN | Polski Złoty |
| PO PŻ | Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa |
| PO WER | Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój |
| PO | Program Operacyjny |
| PUP | Powiatowy Urząd Pracy |
| RLM | Równoważna Liczba Mieszkańców |
| RPO | Regionalny Program Operacyjny |
| RZGW | Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej |
| SOM | Szczeciński Obszar Metropolitalny |
| SSE | Specjalna Strefa Ekonomiczna |

WYKAZ SKRÓTÓW

| | |
|---------|---|
| SSW | Specjalna Strefa Włączenia |
| SzPiK | Szkolny Punkt Informacji i Kariery |
| TEN-T | Transeuropejska Sieć Transportowa |
| TBS | Towarzystwo Budownictwa Społecznego |
| TIK | Technologie Informacyjno-Komunikacyjne |
| UE | Unia Europejska |
| WE | Wspólnota Europejska |
| WMDT II | Wskaźnik Międzygałęziowej Dostępności Transportowej II |
| WTZ | Warsztat Terapii Zajęciowej |
| WZ | Województwo Zachodniopomorskie |
| ZAZ | Zakład Aktywizacji Zawodowej |
| ZIT | Zintegrowane Inwestycje Terytorialny |